

بەيجىڭ - ماسكەۋ، دۇنيە جۇزى كوز تىككەن قول السۇ ئساتى

(باسى 1 - بەتتە)

10 جىل ۋاقىت تارىخ جونىنەن قاس قاسمى سات بولغانمەن، جۇڭگو - رەسەي قارىم - قاتنا- سى جونىنەن ايىقاندا شەشۋىشى بارىس بولدى.
”بىزدىڭ جەلگى دوسىمىز، جاقسى دوسىمىز“، باۋىرمال رەسەي حالقى دوس كورشى ەلدەن كەلگەن ئوراعا شي جىنپىڭدى ئىقلاسىپەن ىلعي وسلاي اتايدى.
مەملەكەت باسشىلارى دىپلوماتىاسى مەملە- كەت پەن مەملەكەت اراسىنداعى قارىم - قاتناستىڭ قالىڭ تارىخ كىتابىنداعى ەڭ تەبىندى دە پارەمەندى تاراۋ سانالادى.

ئوراعا شي جىنپىڭ ماسكەۋگە جەتكەننەن كەيىن كوپ وتپەي جول ازايىنا قاراماستان ۋادە بويىنشا اۆتوكولىكپەن جولعا شىقتى. ارايغا شومەن كرەمەل سارايى جارقراپ تۇر، كرەمەل سارايىنىڭ قول- باسشىسى اۆتوكولىكتەن تۇسەتىن جەردەن قارسى الدى. جوعارى ولىشەمدەگى قۇرمەت ئوراعا شي جىنپىڭنىڭ رەسەيگە ساپارلاي بارۇنىدا دادىعبا اي- نالغان. ال، ادامغا اناعۇرلم تەرەڭ اسەر قالدىراتىنى، ەكى ەل مەملەكەت باسشىلارنىڭ ار رەت جۇزدەس- كەندەگى اقاتارنالا اڭگىمەلەسۋى ەدى.

بۇل جولى دا پۋتىن زۇڭتۇڭ كۈلىمسەري قارسى الدى، ئوراعا شي جىنپىڭ نىق قادامەن كەلە جاتتى. ەكى جاق قول بەرىسىپ، قاتتى قىسا امانداستى.

”سۈيكتى دوسىم“، ”دوستارعا ئتان تاتۇلىق زايىندا كەيىر سىتەردى تالقىغانىمىزعا قاتتى قۋا- نىشنىمىن“. ئىقلاستى ارى تەرەڭ دىالوگ بىرتىد- دەپ باستانلدى. ەكى ەل مەملەكەت باسشىلارنىڭ ئبىر - ئبىرىن اتاۋى ەدال وسى ساتتە توتەنشە قاستەرلى بولدى.

وتكەندى ەسكە ئۇسىردى. 2010 - جىلى 3 - ايدا ەكەۋنىڭ تۇڭغىش رەتكى بارىس - كەلىسى پۋتىن زۇڭتۇڭنىڭ الى ەسىندە. سول كەزدە مەم- لەكەتنىڭ ورنىباسار ئوراعاسى بولىپ تۇرغان شي جىنپىڭ رەسەيگە ساپارلاي بارغاندا، ”جۇڭگو مەن رەسەي ماڭگى دوس“ دەگەن تەرەڭ ئىقبالعا يە ستراتەگىيالىق تۇجىرىمەن جاساعان ەدى.
”ماڭگىلىك“، بىرگەلەس ەكى ئىرى ەل جونى- نەن العاندا، بۇل ۋادە تارىختىڭ تاڭداۋى، ەداۋىر- دىڭ ۇندەۋى.

”جۇڭگو - رەسەي قارىم - قاتناىسنىڭ دامىپ بۇگىنگە جەتۇندە تەرەڭ تارىحي لوگىكا بار“. ئوراعا شي جىنپىڭنىڭ ئبىر اۋىز سوزىنە سانسىز تارىحي جاي - چاپسار ترەك بولغان: ول كەزىندە بەيجىڭ دوستىق قوناق ۇبىندە پۋتىن زۇڭتۇڭدى قارسى الىپ، سوۋەت وداعىنان جۇڭگوعا كومەككە جىبەرىلگەن ماماندار ۇشىن ساللىنغان وسى عىماراتتا كەزدەسىپ، ”تارىحي بايلىانىستىڭ لەبىن قويۇلانا تۇسكەن ەدى“؛ سونداي - اق دۇنيە جۇزىلىك ەكىنشى سوعىس كەزىندە جۇڭگو سوعىسى مايدانىندا شاپقىنشىلىققا قارسى ەرلىكپەن سوعىسى جۇرگىزگەن رەسەيدىڭ ساقا جاۋىنگەر- لەرىنە مەدال تاراتىپ، بەيىتشىلىك پەن داەۋ تۇى استىندا ەكى ەل بوران - شاشىننان قول ۇستاسا وتكەن ەدى. بۇگىنگى تاڭدا جاڭا داۋىر- دەگى جۇڭگو - رەسەي قارىم - قاتناىسى بارغان ساپىن بەكەمدەلە تۇسۇدە.

اتاناردا ئۇنۇن ورتاسى بولغان ەدى، پۋتىن زۇڭتۇڭ ئوراعا شي جىنپىڭدى اۆتوكولىككە وتىرا- تىن جەرگە جەتكىزىپ قويدى دا، ەرتەڭنىدە تاى كەزدەسۋدى اسعا كۇتتى.
3 - ايدىڭ 21 - كۇنىڭى كۇن ئتارتىپ تىعىز ارى باي مازمۇندى ورنالاستىردى. تۇستەن بۇرىن مېشۋستىن زۇڭلىمەن كەزدەستى. تۇستەن كەيىن ئوراعا شي جىنپىڭ كرەمەل سارايىنا تاى دا بارىپ، پۋتىن زۇڭتۇڭ وتكىزگەن قارسى الۋ سالىت- نا، شاعىن كۈلەمدى كەڭسەكە، كەڭ كۈلەمدى كە- ڭسەكە، قول قويۇ سالىتتا، تىلىشلەردى بىرگە قاپىل- داۋعا، سونداي - اق قارسى الۋ قوناعاسنا قاتناى- تى، ەكى ەل مەملەكەت باسشىلارنىڭ بىرگە وت- كىزگەن ۋاقتى 6 ساعاتقا جەتتى. جۇڭگولق دوستارعا ئمان بەرەتىندىگىن قا- تىناسۋوشلاردىڭ تىزمىدىگىننەن بىردەن بايقاۋعا بولادى.

مېشۋستىن زۇڭلي 7 ورنىباسار زۇڭلىدى باىتاپ، تۇستەن بۇرىنعي كەزدەسۋگە قاتناستى. ول شىن ئىقلاسىپەن: ”بۇگىن مەن رەسەي ۇكەمت- نىڭ اكمېشلىك كەڭسەسىندەگى ماڭزدى مۇشەلەر- دىڭ بارلىعىن دەرلىكتەي سىزبەن جۇزدەسۋگە باىتاپ كەلدىم، ساپارلاي كەلگەن ئسىزدى قۇشاق جايا قارسى الامىز“، - دەدى.

پۋتىن زۇڭتۇڭنىڭ قارسى الۋ سالىتىندا رەسەي- دىڭ ساياسى سالاسىنداعى كوپتەگەن ۇلكەن ئماذ- سايتىلار ئبىر اراعا باىس قوستى. ەكى ەلدىڭ مەم- لەكەت باسشىلارى قىزىل كىلەمدى بويلاي جۇرگە- ننىدە، اىپارات كوزى السىتان كورىنگەن رەسەي جاقنىڭ ساياسى قايراتكەرلەرىن كەسكىنگە ئتۇ- سىردى. حالقارالىق ماسەلەلەردى زەرتتەۋىش- لەر: رەسەي نەلىكتەن جۇڭگوعا شىن ئىقلاى تانىتتى، بۇل جۇرتتىڭ تەرەڭ ويلىنۇنىنا تاتيپدى، - دەدى.

ويتكەنى، ئبىرى - بىرىنە قۇرمەت ەتىپ، ئبى- رى - ئبىرىن قولدايدى.

ئوراعا شي جىنپىڭ بىلاي دەپ باسا داريپتە- دى: ەكى جاق ئبىر - ئبىرىنىڭ وزەكتى مۇددەسىنە ساياتىن ماسەلەلەردە ئبىرى - ئبىرىن قولداپ، سىرتقى كۇشتەردىڭ شىكى سىتەرگە كىلىگۇننە بىرگە قارسى تۇرۇى كەرەك. پۋتىن زۇڭتۇڭ: ”رەسەي جاق جۇڭگو جاقنىڭ تايۋانعا ساياتىن، شياڭگاڭغا ساياتىن، شىنجياڭغا ساياتىن، ت . ب ماسە- لەلەرىندە ئوزىنىڭ ورنىدى مۇددەسىن قورعاۋىن تا- باندىلىقپەن قولدايدى“، - دەپ تاى دا كەسەتتى.

ويتكەنى، ئوزارا سەنىم ارتىپ، ئبىرى - بىرد- ە تەرەك بولدى.

مەيلى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياسىنىڭ 20 - قۇرىلتايىندا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياسى ورتا- لىق كومىتەتنىڭ باى شۇجىي بولىپ جالعاىتى تا- عايبىنداالعاندا بولسىن، الدە تايۋادا جۇڭگونىڭ مەم- لەكەت ئوراعاسى بولىپ تاىى دا سايلانغاندا بولسىن، پۋتىن زۇڭتۇڭ دەرەۋ قۇتتىقتاۋ تەلەرگرا- ماسىن جولدادى. كەزدەسۋدە ئوراعا شي جىنپىڭ بەتيە - بەت العىس ايىتتى ارى مىنانى ئبىلدىردى: ”رەسەي كەلەر جىلى زۇڭتۇڭ سايلاۋىن وتكىزە- دى، ئسىزدىڭ پارەمەندى باىسشىلىغىمىزدا رەسەي- دىڭ داەۋى، گۇلدەنۋى باياندى لىگەرلەۋىشلىك- كە قول جەتكىزدى، مەن رەسەي خالىقنىڭ، ئسوز جوق، سىزگە ۇزدىكىسىز تايباندىلىقپەن قولداۋ كور- سەتەتىندىگىنە كامىل سەنەمەن“.

ۇمىتلەماس ساتتەردىڭ تەرەڭ قاباتىنان باىستا- لىپ، ماشاقاتتى دا شۇعالالى جىلداردى ايىشقتادى. مەملەكەت پەن مەملەكەت اراسىنداعى سەنەمدىلىك ارقىلى خاۋىپ - قاتەر مەن سىن - سايبىستارعا مىز- عىماستان توتەپ بەرۇگە بولادى، بۇل — دەرەيس، وزىنە - ئوزى قوجايىن بولاننى دىپلوماتىا- لىق ساياساتتان جانە بۇكەسىز دىپلوماتىيالىق قاسىبەتتەن ايرىلا ەلمايدى.

ەكى ەل قارىم - قاتناىسى جاعىندا ”ئبىر - ئبىرىن دوس ەلگە بالاۋدان“ ورەلى سەرىكتەس بولۇعا دەيىن، ستراتەگىيالىق سىتەستىك سەرىكتەس بولۇدان جان - جاقىتى ستراتەگىيالىق سىتەستىك سە- رىكتەس بولۇعا دەيىن، ودان جاڭا داۋىردەگى جان - جاقىتى ستراتەگىيالىق سىتەستىك سەرىكتەس بولۇعا دەيىن، ەكى جاقىتى قارىم - قاتناىسنىڭ ساپا- سىن ۇزدىكىسىز جوعارىلاتىپ، دەڭگەيىن ۇزدىكىسىز ئوسىردى. وسى جاعداي جونىندە پۋتىن زۇڭتۇڭ كەزىندە ئوراعا شي جىنپىڭنىڭ قوسقان ۇلەسى مەن ”ئوزى كىرىسىپ سىتەگەننەن“ اسەرلەنگەن بولاتىن. وسى رەت ول اسەرلەنە بىلاي دەدى: ”ەكى ەل قارىم - قاتناىسنىڭ لىگەرلەۋىشلىگى قايران قالارلىق بولىپ، تارىختان بەرگى ەڭ جوعا- رى دەڭگەيىگە جەتتى ارى ۇزدىكىسىز بەكەمدە- لىپ، گۇلدەنەدى“. ”مۇنداي قارىم - قاتناىس قىرعي قاياتتىق سوعىس كەزىندەگى اسكەرى ساياسى وداقتان اسىپ ئتۇستى، مۇندا جەتەكشى مەن ىلەسۋشى دە جوق“.

مۇنداي قارىم - قاتناىس اشىق - جارقىن، بۇكەسىز ارداگەرلەر دىپلوماتىاسىنىڭ ەدال ئوزى. ”وداق جاساسىپاۋ، قارسلاسىپاۋ، ئۇشىنى جاققا با- عىتامماۋ پرىنسىپىنە تاياندى بولۇ نەگىزىندە ەكى جاقىتى قارىم - قاتناىستى بەكەمدەۋ جانە دامتۇ كەرەك“. جۇڭگو دىپلوماتىاسىنىڭ جەلدەن بەرگى ستراتەگىيالىق تايباندىلىعى جۇڭگو مەن رەسەي قارىم - قاتناىسىندا جاندى بەينەلەندى.

2021 - جىلى جازدا ەكى ەلدىڭ مەملەكەت باسشىلارى «جۇڭگو - رەسەي تاتۇ كورىشلىك دوستىق سەلبەستىك شارتىنىڭ» مەرزىمەن ۇزارتۇ- دى ئبىر اۋىزدان ۇيعاردى، بۇل بولاشاققا شىنايى سەنۇ، دوستققا تاياندى بولۇ سەپتەلەدى. ”مەيلى العا باسۇ جولىندا تاى قانشاما قايقاڭعا شىعۇعا، قانشاما كەدەرگىدەن وتۇگە تۇرا كەلسە دە، جۇڭگو - رەسەي ەكى ەل الداعى جەردە ۇزدىك- سىز كۇش - قۇاتتى ۇيىستىردى، ورنىقتى العا لىگە- رىلەيدى“.

بۇگىنگى كۇندە ئوراعا شي جىنپىڭ بۇگىنگى

ارقىلى كەشەگىنى ەسكە ئتۇسىرىپ بىلاي دەدى: ”تارىخ پەن اماليات بىزگە جۇڭگو - رەسەي قارىم - قاتناىسنىڭ حالقارالىق اۋمالى - توكپەلى وزگەرىسە- تىردىڭ سىنىنان وتە الۋىنىڭ تەتىگى — مەملەكەت پەن مەملەكەتنىڭ دۇرىس بىرگە جاساسۇ جولىن تاپقاندىعبندا“، ”ئوزارا قۇرمەت ەتۇ، بەيىت قاتار تۇرۇ، سەلبەستىك جاساپ، تەڭ يىگىلىككە كەنەلۇ سىندى جاڭاشا ئىرى ەلدەر قارىم - قاتناىسنىڭ ۇلگىسىن ورناتقاندىعبندا“ ەكەندىگىن ۇعبىندىر- دى.

3 - ايدىڭ 21 - كۇنى تۇستەن كەيىنگى قول قويۇ ساتتى. اىپارات كوزى ەكى ەلدىڭ مەملەكەت باسشىلارى قول السقان ئساتى ەستەلىككە الدى. جۇڭگو مەن رەسەيدىڭ جاڭا داۋىردەگى جان - جاقىتى ستراتەگىيالىق سىتەستىك سەرىكتەستىك قارىم - قاتناىسنى تەرەڭدەتۇ جونىندەگى بىرلەسكەن مالىم- دەمەسىنە قول قويىلىپ، جارىققا شىقتى. مالىمەدە- دە ايىىندى تۇردە بىلاي دەلەندى: ”رەسەي گۇل- دەنىپ - كوركەپىگەن، ورنىقتى جۇڭگونى قاچەت ەتەدى، جۇڭگو قۇدىرەتتى، تابىسقا جەتكەن رە- سەيدى قاچەت ەتەدى“.

ئوز تالعامنا تاياندى بولۇ، بۇل دەرەيس، وزىنە - ئوزى قوجايىن بولغان ەكى ئىرى ەلدىڭ دۇنيە جۇزىنە اناعۇرلم جاقسى بولاشاق سيلاۋداعى ورتاق جاۋاپكەرشلىگى.

سەلبەستىك ئۇشىن كەلدى ”دامۇ، گۇلدەنۇ جولىنداعى ساپارلاىلار“

كەيىىرەۋلەر مەملەكەت پەن مەملەكەتنىڭ سەلبەستىگىن كوپىرگە بالايدى. اعىسى قاتتى وزەنگە كوپىر سالىپ، جول جاتقىزۇ كەلەلى مانگە يە. ەكەۋى دە بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمى خاۋپىسىزدىك القالار كەڭسەسىنىڭ تۇراقتى القىا ەلدەرى بولغان جۇڭگو، رەسەي سىندى ەكى ەل جونىنەن العاندا، ستراتەگىيالىق سىتەستىكتىڭ ئمانى مەن قۇنى جاعىندا كوزدە ۇستالغانى ەكى ەل عانا مەسى، ونان دا ماڭىزدىسى، ئوڭىر جانە حالقارا كۈلەمىندەگى تەرەڭ ئىقبال.

ئوراعا شي جىنپىڭ كەڭسەستە ايىقنادىاي، جۇڭگو مەن رەسەيدىڭ باىس تارتۇعا بولمايتىن جاۋاپكەرشلىگى بار، بىرگە قۇلىشىنىپ، ەلەمدىك باسقارۇدىڭ حالقارالىق قوعامنىڭ ۇمىتىنە ۇيلەسەتىن بەتالىسقا قاراي لىگەرلەۋىنە جەتەكشىلىك ەتىپ جانە ونى جەدەلدەتىپ، ادامزاتتىڭ تاعىدىرلاى ورتاق تۇلعاىسنى قۇرۇدى لىگەرلەتۇى كەرەك.

تارىحي كەزدەيسوقتىقتا قاچەتتىلىك تە قاتمىلىپ جاتادى. 10 جىلدىڭ الدىنداى 3 - ايدىڭ 23 - كۇنى ئوراعا شي جىنپىڭ ماسكەۋ حالقارالىق قارىم - قاتناىس شۇەپۋانىسىدا بولاشاققا قاتىستى ”تاعىدىرلاى ورتاق تۇلغانى“ العا قويىپ، ۇزاق ساپارعا يدەيالىق جاقتا جەتەكشىلىك ەتتى. وسى رەت پۋتىن زۇڭتۇڭ ادامزاتتىڭ تاعىدىرلاى ورتاق تۇلعاىى جانە ەلەمدىك دامۇ باىستاماسىن، ەلەمدىك خاۋپىسىزدىك باىستاماسىن، ەلەمدىك وركەنىيەت باىستاماسىن تالاي مارتە اۋىزعا الدى. وسى باىستاما ۇستانمىدارى دا ەكى جاق بىرگە قول قويىسقان بىرلەسكەن مالىمەدەمگە جازىلدى.

جۇڭگو مەن رەسەيدىڭ جاڭا داۋىردەگى جان - جاقىتى ستراتەگىيالىق سىتەستىك سەرىكتەستىك قارىم - قاتناىسنى تەرەڭدەتۇ جونىندەگى بىرلەسكەن مالىمەدەمەسىن دەن قويا وقساق، مۇنداعى حالقارالىق جانە وڭىرلىك سىتەردى سالىھى ەداۋىر اۋىر. ال، حالقارالىق جانە وڭىرلىك سىتەردى بايانداغاندا، مالىمەدەمە قاتىلغان سالارلادىڭ مولدىعى، تۇرعىنىڭ، داريپتەمەنىڭ ايقىندىعى دۇنيە جۇزىنە تەرەڭ اسەر قالدردى.

كەمىشلىكتى سىنداپ، ارتىقىشلىقتى القاعان سوزدەر بارلىق جەردە كەزدەسەدى: ”باسقالاردان جوعارى تۇراتىن ’دەموكراتىيا‘ بولمايدى، ەكى جاق ئوز ەلىنىڭ قۇن كوزقاراسىن باىسقالارعا زورلاپ تاڭخۇعا قارسى تۇرادى، يدەولوگىيالىق سىزدىق سىزۇعا قارسى تۇرادى“؛

ادىل، تۇراشل ۇندەر بارلىق جەردە كەزدەسەدى: ”حالقارالىق لاڭكەستىككە جانە ۇشقارلىققا قارسى تۇرۇدى جەلەۋ ەتىپ، سونداي - اق لاڭكەس جانە ۇشقارى ۇيىمداردان پايدالانىپ وزگە ەلدىڭ شىكى سىنە كىلىگۇ، وڭىرلىك ساياسى ماقساتىن سىكە اسىرۇ ارەكتەتەرىن جازغىرامىز“، ”يادىرو سوعىسىندا جەڭسەكە جەتۇگە بولمايتىندىعبن، مۇنى باىستاۋعا بولمايتىندىعبن‘ قايتالاي داريپتەيمىز“...

كلىمات وزگەرىسىنە ايدالدى، ”ەكى جاق

كلىمات وزگەرىسىنە توتەپ بەرۇدى سىلتناۋراتىپ ساۋدا قامالنى ورناتۇعا جانە كلىمات تاقىرىبىن ساپاسىيلاندىرۇعا قارسى تۇرادى“؛ نىدەتكە توتەپ بەرۇگە ايدالدى، ”ئېرۇس قاينارىن نىدەۋدى ساپاسىيلاندىرۇ قاسكۇنەمدىگىنە بىرگە قارسى تۇرادى“... كوپتەگەن سالادا 20 ەل توبى سىياقتى كوپ جاقىتى مەحايىزم جۇلگەسىندە، جۇڭگو مەن رەسەي ەكى ەلدىڭ مەملەكەت باىششارى باياعىدا - اق ورتاق تانىمعا كەلگەن بولاتىن. وسى رەتكىسى قايتالاي داريپتەۋ، ونان دا ماڭىزدىسى، دۇنيە ئجۇزىنىڭ كوپ ۇيەكتەنۇىن جانە حالقارالىق قارىم - قاتناىستىڭ دەموكراتىيالانۇىن تايباندىلىقپەن بۇلجىھاي لىگەرلەتۇدەگى تاىى ئبىر رەتكىى تەرەڭ سەلبەستىك سەپتەلەدى.

جۇڭگو مەن رەسەيدىڭ ۇندەرى ئبىرىن - ئبىرى ايىشقتاي ئتۇستى.

ساپار كەزىنىدە ەكى ەلدىڭ مەملەكەت باىششىلارى وزدەرىنىڭ اۆتورلى ماقالاسىندا، ۋادەلەسىپ العانداي جۇڭگو مەن رەسەيدىڭ ستراتەگىيالىق سىتەستىگىن حالقارالىق بەيىتشىلىك پەن خاۋپىسىزدىكتى قورعاۋدىڭ ”مىزعىماس ترەگى“ دەپ اتادى. دۇنيە ئجۇزى اۋمالى - توكپەلى وزگەرىستەردى باىستان كەشكەن ساتتە ەلەمدىك جونگە سالۇدىڭ جۇڭگو - رەسەي جوباسى ارقىلى داڭغىل جولەپن ئجۇرىپ، ورنىقتى قادامەپن سىققا جەتۇگە بولادى. ”بىزدىڭ ەكى جاقىتى قارىم - قاتناىسىمىز مۇنىڭ تۇسىندىرمەسى، دۇنيە ئجۇزىنىڭ ورنىقتىلغىن، خاۋپىسىزدىگىن قورعايتىن ەكى ئىرى ەل قانداي بولۇى، نەلەردى دىستەۋى، قالاي دىستەۋى كەرەك“. پۋتىن زۇڭتۇڭ قارسى الۋ قوناعاسىندا ئسوز سويلەگەندە وسلاي باعا بەردى.

ەندى ازىيا - ەۋروپا ۇلى قۇرلىغىن ەندەي وتكەن ەكى جاقىتى سەلبەستىككە نازار سالايىق. كۈلەمى سونشاما زور، جان سانى سونشاما كوپ، تارىخى سونشاما ۇزاق، وركەنىيەتى سونشاما سۇبەلى، كوپتەگەن فىكتورى قاباتاتاسىپ، بەيجىڭ مەن ماسكەۋدىڭ ەكونومىكا - ساۋدا، ەنەرگىيا، عىلىم - تەخنىكا، گۇمبانتارلىق بارىس - كەلىس، سونداي - اق وڭىرلىك بارىس - كەلىس سىياقتى كوپتەگەن سالاداعى سەلبەستىگىن بەلگەلدى، مۇنىڭ ئبارى وڭىرلىك جانە دۇنيە جۇزىلىك ئىقبالعا يە.

وتكەنگىگە قايرىلا قاراساق، سىرتقى دۇنيە ئبىر مەزەت ەكى جاقىتى سەلبەستىكتى ”ساپاسىيدا نىتالى، ەكونومىكادا سەلقوس بولۇ“ دەپ بەينەلەدى، اۋەلى، ئىشئارنا تىلىشلەر ەكى ەل قارىم - قاتناىسىنداعى ستراتەگىيالىق ئوزارا سەنەمدىلىكتى ناقتى سىتەىر سەلبەستىگى جەتسىتىگىنە قالاي اينالدىرۇ كەرەكتىگىن دە سۇراغان بولاتىن. بۇل دا ەكى ەلدىڭ مەملەكەت باىششارى تالاي رەت كەزدەسكەندە اقىلداسقان ئبىر ماڭىزدى تاقىرىپ، لىگەرتىندەگى جىلداردا ولار ەكى جاقىتى ساۋدا سوماسىن 200 مېللىيارد دوللارعا جەتكىزۇ نىساناسنا كەلسكەن بولاتىن.

وسى رەت ناتىجە تىزىمەنە تاىى نازار سالايىق. جۇڭگو ئۇرتىس 13 جىل رەسەيدىڭ ئبىرىنشى ۇلكەن ساۋدا سەرىگى ەلى بولدى، ەكى جاقىتى ساۋدا سوماسى بىلتىر %30كە تايپاۋ ارتتى. كەڭسەۋ، كەزدەسۇ كەزىندە ولار ەكى سىفيردى الدەنەشە رەت اۋىزعا الدى: ئبىرى، ”2012 - جىلى جۇڭگو مەن رەسەيدىڭ ەكى جاقىتى ساۋدا سوماسى 80 نەشە مېللىيارد دوللار بولدى“. ەندى ئبىرى، ”2022 - جىلعا جەتكەندە 190 مېللىيارد دوللاردان استى“. پۋتىن زۇڭتۇڭ 200 مېللىيارد دوللارعا جەتكىزۇ نىساناسىن اۋىزعا الىپ: ”مۇنى 2024 - جىلى مەمس، بېيىل جۇزەگە اسىرامىز. ماڭىزدىسى، ەكى ەلدىڭ ەكى جاقىتى ساۋدادا ئوز اقشاسىمەن سەسپ جاپۇ سوماسى كۇن ساپىن ارتتى، بۇل ئبىزدىڭ قارىم - قاتناىسىمىزدى اناعۇرلىم دەرەپستەندىردى“، - دەدى.

3 - ايدىڭ 20 - كۇنى ەكى ەلدىڭ مەملەكەت باىششىلارى تۇڭغىش رەت كەزدەسىپ، ورنىعىپ وتىرعاننان كەيىن، ئسوزدى دامۇدان باىستادى. تالاييدى باىستان كەشكەن ەكى ۇلى ۇلتنىڭ دامۇعا دەگەن نىتتىزارلىعى، گۇلدەنۇگە دەگەن ئۇمىتى سارقىلھاس جاڭا قوزعاۋشى قۇاتىن قاۋالاتتى.

پۋتىن زۇڭتۇڭ ئىقلاستى تۇردە بىلاي دەدى: ”دۇنيە ئجۇزىنىڭ جەر - جەرى جۇڭگونىڭ دامۇ ۇردىسىنە ايرىققشا نازار اۋدارادى، مەن سىزدەردىڭ دامۇ تابىستارىڭىزعا ايرىققشا سۇيىنەمىن. جۇڭگو ەرەكشە جوعارى ئونىمدى ەكونومىكالىق جۇيە مەن مەملەكەت ئنۇزىلىسىن قۇرغان، بۇل جالىي جۇرتقا بەلگىلى. الداعى جىلداردا ئسىزدىڭ باىسشىلىغىمىزدا، جۇڭگونىڭ العا قاراي دامى

بەرەتسىندىگىنە ارى ئسىىز ورنالاستىرعان مەملەكەتتى دامىتۇ نىساناسى، ئسوز جوق، ورنىدالاتىننا سەنەمىن“.

ئوراعا شي جىنپىڭ جاۋاپ بەرىپ بىلاي دەدى: زۇڭتۇڭ مىرزانىڭ بۇرىننان جۇڭگونىڭ دامۇ قۇرىلىسىنا وڭ باعا بەرىپ، القاپ كەلگەننىنە العىس ايتامىن. ەلدەرىمىزدىڭ كوپتەگەن بىردەي نەمەسە قۇساس ورتاق كۇرەس نىسانالارى بار، ئبارىمىز دە ئوز ەلىمىزدىڭ دامۇى، گۇلدەنۇى جولىنىدا قۇلىشىنىۇدامىز. جۇڭگو الدا جۇڭگو ۇلگىسىندەگى وسىزاماندىندىرۇدى كورىكەيتەدى، سەلبەستىك جاساسۇ ارقىلى نىسانانىڭ جۇزەگە اسۇن جەبەۋىمىزگە بولادى“.

جۇڭگو ۇلگىسىندەگى وسىزاماندىندىرۇ، جاڭا دامۇ ارناسى، جوعارى ساپالى دامۇ... جۇڭگونىڭ ورايى جاقسى كورىشىسىنە، جاقسى دوستىنا، جاقسى سەرىگىنگە شەكىسىز وراي اكەلدى.

ئوراعا شي جىنپىڭ پۋتىن زۇڭتۇڭعا ۇسىنىس جاساعاندا، ونىڭ بېيىلىى 3 - كەزەكتى ”ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جول“ حالقارالىق سەلبەستىك جوعارى دارەجەللىەر تالقى مىنبەرى كەزىندە جۇڭگوعا ساپارلاي كەلۇىن ئۇمىت ەتتى. پۋتىن زۇڭتۇڭ ۇسىنىستى قۇانا قايلبلدادى.

كەڭ - بايناق ازىيا - ەۋروپا ۇلى قۇرلىغىندا بايىرىعى جىبەك جولىنىڭ تىرشلىك تىنىسى قايتا قاۋالدى. جالىي جوبادان كەڭجەيى - تەكجەيىلى جوباعا دەيىن ”ئبىر بەلدەۋ، ئبىر جول“ باىستاماسى رەسەيدىڭ ەۋروپا - ازىيا ەكونومىكالىق وداعىمەن تەرەڭدەي ئتۇبىلىستى. پۋتىن زۇڭتۇڭ وسىدان بۇرىن جۇڭگوعا كەلىپ ەكى كەزەكتى جوعارى دارەجەلى باىششىلار تالقى مىنبەرىنە قاتناىسقان بولاتىن: ”مەن ئوراعا شي جىنپىڭنىڭ قوناققا مامىلە جاساسۇ تاسىلىنە، سونداي - اق جۇڭگونىڭ ئسى تىندىرۇ سىتىلىنە ەرەكشە نازار اۋداردىم: ولار ۇسىنىستارىن ورتاعا قويايدى، ئبىراق قارسى جاعىن قىسمايدى ەكەن“.

”ئوزارا قۇرمەت ەتۇ، ادىل، تۇراشل بولۇ، سەلبەسىپ تەڭ يىگىلىككە كەنەلۇ“، ئوراعا شي جىنپىڭ جۇڭگو - رەسەي سەلبەستىگىنىڭ شىكى لوگىكاسىنا كەزىندە وسى 3 اۋىز ئسوز ارقىلى باعا بەرگەن بولاتىن.

بۇل جولىى ساپاردىڭ تابىسى مول بولدى. ەنەرگىيا سەلبەستىگى ەكى جاقىتىڭ ناقتى سىتەىر سەلبەستىگىنىڭ قۇواتى قوزغاتىشقى. بايلىققا مۇقتاج جۇڭگو بازارى، بازارعا مۇقتاج رەسەي بايلىعى، تولاسسىز تۇلغان ەنەرگىيا كۇرە تامىرى دانەكەر سىياقتى ەكى جاعىن تۇتاشتىرىپ، سەلبەسىپ تەڭ يىگىلىككە كەنەلدى.

ەكى ەلدىڭ مەملەكەت باىششارى قول قويۇ سالىتىندا، ەكىنشى ئبىر مالىمەدەمگە، باىغى 2030 - جىلدىان بۇرىن جۇڭگو - رەسەي ەكونومىكالىق سەلبەستىگىن ئتۇبىندى بەتالىسقا قاراي دامىتۇ جوباسى جونىندەگى بىرلەسكەن مالىمەدەمگە بىرگە قول قويدى. ەندەي سوزلۇ، بويلاپ تەرەڭدەۋ، بويلىق پەن ەندىڭ اراسىندا سەلبەستىكتىڭ جاڭا جوباسىن كەسكىندەدى. ئوراعا شي جىنپىڭ ەرەكشە تەبىرەنە: ”جۇڭگو - رەسەي سەلبەستىگىنىڭ كومهسكى كۇشى زور جانە كەڭسىتتىگى كەڭ، ستراتەگىيالىق سىياقتا، سەنەمدىلىككە، ورنىقتىلىققا يە“، - دەدى.

ئبىر ۇلەسى - ورنالاستىرۇدا، نومىز ۇلەسى — تىياناقتاندىردۇدا. پۋتى